

rudniška četrtinka

glasilo četrtne skupnosti Rudnik, MOL • letnik XX • številka 2 • november 2023

Skupaj oblikujmo povezano
skupnost

ISSN 2712-2425

Uvod

V danes hitro spreminjajočem se svetu se premalo zavedamo, kako pomembno je povezovanje med ljudmi in kako pomembno je vključevanje oseb s posebnimi potrebami, starejših in drugih ranljivih skupin v vsakdanje življenje. Tako se vsak posameznik čuti sprejetega in cenjenega, saj le tako lahko razvija svoje potenciale, ne glede na ovire. Zato v naši lokalni skupnosti že dolgo spoštujemo in spodbujamo inkluzijo.

Raznolika, a na poseben način povezana, so tudi naša društva. V tem letu so ustvarila mozaik dogodkov in aktivnosti ter s tem poglobila občutek povezanosti med člani in širšo skupnostjo in s svojimi pristopi obogatila lokalno kulturno, družbeno in športno življenje.

Nas vse pa povezujejo posebni posamezniki iz naše četrtne skupnosti, vsak ustvarja na svojem področju. Preberite njihove zgodbe, ki nam kažejo, da vsak lahko prispeva k pozitivnim spremembam na svojem področju. Naj vas njihovi dosežki spodbudijo, da se tudi sami vključite v skupnost, kjer vsak prispeva svoj edinstven doprinos k boljšemu življenju v našem lokalnem okolju.

Opazno pa h kakovostnejšem življenju prispevajo tudi komunalno in prometno urejene ceste. Vožnja skozi Črno vas je sedaj prijetna in umirjena, kmalu bo taka tudi po celi lžanski cesti.

Ob koncu leta vam želimo veliko strpnosti, spoštovanja in razumevanja. Vse je lažje ob dobrem prijatelju in sladkih pregrehah. Bodimo navdih drug drugemu in skupaj oblikujmo boljšo in bolj povezano skupnost.

Čazim pripravlja glasilo za razvoj

KAZALO

- 2 UVOD
- 3 ČETRTRNA SKUPNOST
- 4 POHOD PO OSKARJEVI POTI
- 6 DRUŠTVA V ČS RUDNIK
- 8 ČMRLJI
- 9 90 LET ČEBELARSKEGA DRUŠTVA BARJE
- 10 IN MEMORIAM: VLADIMIR GLAŽAR
- 11 10 LET DCA RUDNIK
- 12 INTERVJU: NEŽA ADAMIČ
- 14 ZNANI KRAJANI: DJ SYLVAIN
- 15 PRAZNIČNA MRZLICA ALI PRAZNIČNI ČAS
- 16 PREVENTIVA: DIMNIŠKI POŽAR
- 17 PREVENTIVA: TEMELJNI POSTOPKI OŽIVLJANJA
- 17 DOBRI MOŽJE IN DOBRI LJUDJE
- 18 GLEDAM KNJIGE, BEREM FILM
- 19 BARJANSKO ŠOTNO PECIVO

RUDNIŠKO ČETRTRINKO SO ZA VAS PRIPRAVILI

Izdajatelj: Mestna občina Ljubljana, Četrtna skupnost Rudnik,

Pot k ribniku 20, 1000 Ljubljana,

Tel: 01 428-03-45, Faks: 01 306-12-06,

e-posta: rudniska.cetrtnika@gmail.com,

www.rudniskacetrtnika.si

Najdete nas tudi na Facebooku in Instagramu pod Četrtna skupnost Rudnik.

Uredniški odbor: Maruša Penzeš (urednica), Katarina Juvanc Šinkovec, Silvica Erlih, Aliana Moscatello, Robert Okorn, Urška Marzidovšek, Peter Kolenc

Številka izdaje: Letnik XX, številka 2, november 2023, ISSN 2712-2425

Naklada: 5400 izvodov.

Glasilo prejmejo vsa gospodinjstva v Četrtni skupnosti Rudnik, MOL, brezplačno.

Rudniška Četrtnika, glasilo Četrtni skupnosti Rudnik, je vpisana v razvid medijev, ki ga vodi pristojno ministrstvo Republike Slovenije, pod zaporedno številko 779.

Besedila niso lektorirana.

Prelom: Neža Tomori Kontrec

Tisk: Tiskarna PRESENT d.o.o.

Naslovnica: Iz Rakovnika proti Barju (foto: T. Š.)

Poletje in jesen pri nas

Foto: arhiv ČS Rudnik, arhiv društev in Tilen Šinkovec

Ste tudi vi taki, da takoj, ko postane toplo in se dnevi daljšajo, začnete delati načrte za poletje? Mi takrat začnemo razmišljati, kam bi povabili naše krajanje, da bi se družili, spoznavali in zabavali. Ko rečemo mi, s tem mislimo skupnost ljudi, društev, saj brez naših zvestih krajanov in podpornikov v društvih ne bi izvedli toliko družabnih aktivnosti.

Letošnje poletje se je začelo pestro in družabno. Na 7. tekmovanju v velikih kanujih za četrtne skupnosti je naša prva ekipa, ekipa Krimovci, brez treninga osvojila visoko 2. mesto! Prehiteli so jih le močni veslači ekipe Šmarne gore. ČS Rudnik pa je imela še eno ekipo, ki je ravno tako veslala na vso moč, a večinoma ženska sestava ni bila kos močnim veslačem.

Tekmovanje v velikih kanujih

Po dolgih letih so se junija vrnile Otroške barjanske žabarije. Vroč poletni dan je prinesel lepo prireditev in veliko veselih otrok!

Žabarije

A morda letošnje poletje le ni bilo tako, kot se je nazkazovalo, saj visoke temperature na eni strani in obilno deževje nista prijetna. Predvsem ne deževje, ki je nemalo preglavic povzročilo tudi v naši četrtni skupnosti. Na srečo ni bilo velikih poplav, a vsako neurje je prineslo nove težave na že prej problematičnih krajih, za marsikoga netipičnih za poplavljanje. A kot smo letos ob velikih poplavah spoznali, neustrezna gradnja, včasih le na videz »nepomembno« zasutje grabna ali dvig robnika, da imamo lepše dvorišče, lahko sosedu naredi neizmerno škodo. Tako smo bili letos ob neurjih priča poplavljenim kletnim prostorom na Gornjem Rudniku in na stari Galjevici.

Ljubljanski maraton na prenovljeni lžanki

Upamo, da smo se takim težavam izognili ob prenovi drugega dela lžanske ceste, ki je v zaključni prenovi. Tisti, ki živijo ob delu lžanske ceste, ki je že odprta za promet, so z ureditvijo zadovoljni. Od konca septembra pa so zadovoljni tudi krajanje Črne vasi, ki so se lahko po več kot dveh letih zapeljali po novi cesti, z ločenima pločnikom in kolesarsko stezo. Vemo, da vsem kolesarjem rekreativcem tako načrtana ni všeč, je pa varna in prijazna za domačine, tudi otroke, ki jo uporabljajo za vsakodnevne opravke. Predvsem pa sta varnejša hoja in kolesarjenje tudi zvečer, saj je urejena tudi javna razsvetljava. Dela v Črni vasi so obsegala prenavo vodovoda, plinovoda, električnih in telekomunikacijskih naprav ter seveda ureditev vakuumske kanalizacije.

Domačini v Črni vasi ste imeli dolgo gradbišče, morda je kdo celo štel, koliko pilotov so zabili za cesto. Če je padla kakšna stava, tu je uraden podatek: 22.526 lesenih in 7.612 betonskih! Ker smo ravno pri statistiki, dreved v Črni vasi sestavljajo jelše, topoli in bresti, ko bodo vsi posajeni, bo skupaj 223 dreves.

Obnove kanalizacije in cest v naši četrtni skupnosti še niso vse končane, a se vseeno zahvaljujemo vsem stanovalcem, ki živite na obvoznih poteh, za vašo strpnost in razumevanje. Razumemo tudi občasno vročo kri, a menimo, da se dajo različna nesoglasja rešiti s sodelovanjem in skupnim iskanjem rešitev.

S sodelovanjem pa nam je uspelo tudi, da smo po štirih letih pripravili dogodke, delavnice, predstavitve in druge oblike druženja na res družaben način. Mesec Četrtrne skupnosti Rudnik je res nastal v času, ko smo se smeli družiti v manjših skupinah ali le na daljavo, a smo se odločili, da bomo dobre prakse, ki smo se jih morali naučiti v času epidemije, prenesli tudi v normalen vsakdan. Tako naš Mesec ČS Rudnik ostaja, to je čas aktivnejšega spoznavanja naših društev, brezplačnih aktivnosti in druženja!

Osrednji del meseca dogodkov je Dan ČS Rudnik. Dan, ki se je po štirih letih zmagoslavno vrnil! Končno so Oskarjevci zopet izvedli res pravi Oskarjev pohod, ki se je ob tej priložnosti zaključil s Športnim dnevom na Krimu in velikim Srečanjem krajanov!

Dan ČS Rudnik s pohodom po Oskarjevi poti

Avtorica: Majda Primec, Šolski sklad OŠ Oskarja Kovačiča

Foto: Sara in Majda Primec

Zadovoljstvo je zaznamovalo dogodek, ki sta ga OŠ Oskarja Kovačiča in Četrtrna skupnost Rudnik povezali v jesenski šopek gibanja, spoznavanja društev, druženja in medgeneracijskega povezovanja.

Tradicionalni že 6. Pohod po Oskarjevi poti je zadnjo soboto v septembru združil več generacij pohodnikov iz bližnje in daljne rudniške okolice. Pohod je imel tudi dobrodelno noto. Prostovoljni prispevki so bili namenjeni za šolski sklad, ki že vrsto let podpira pomoči potrebne učence ter skrbi za izvedbo nadstandardnih dejavnosti.

Dan smo začeli na Dolenjski cesti, kjer smo organizatorji, člani upravnega odbora šolskega sklada, pohodnikom pripravili prijeten sprejem. Učenci so se po razredih zbrali na označenih mestih na igrišču. Tam so se jim pridružili tudi starši in drugi spremljevalci. Po malici so se v spremstvu učiteljev razrednikov in spremljevalcev po dogovorjenem časovnem zaporedju podali proti Observatoriju in nato naprej po Golovcu.

Oskarjeva pot na Golovcu je od leta 2019 trajno označena pohodniška pot, ki ji lahko sledite s pomočjo označevalnih totemov in tablic.

Vreme nam je bilo naklonjeno, hoja lahkotna. Označena Oskarjeva pot znaša za 10 km korakov, ki so jih zmogli prehoditi vsi od četrtega do devetega razreda. Med postanki so najbolj uživali najmlajši, saj so v svojih nahrbtnikih našli najrazličnejše sladke dobrote. Učenci nižjih razredov so pohod zaključili nekoliko prej. Na igrišču pred športno dvorano Krim so jih namreč čakale najrazličnejše aktivnosti, za katere ni smelo zmanjkati energije.

Ob praznovanju dneva Četrtrne skupnosti Rudnik smo se pridružili Športnemu dnevu na Krimu, kjer so se na

Srečanju krajanov predstavila različna društva in organizacije. Ogledali smo si lahko predstavitev društev na stojnicah, aktivne predstavitve društev in zavodov ter druge delavnice. Obiskovalci smo se lahko preizkusili v najrazličnejših spretnostih, prisluhnili različnim nastopom in se družili ob prijetni glasbi. Učenci so med aktivnostmi odkrivali svoja zanimanja, saj nekateri nikakor niso mogli zapustiti izbranih aktivnosti.

6. Pohod po Oskarjevi poti je več kot uspel! Preko 800 učencev, učiteljev, staršev in ostalih sorodnikov je stopalo po označenih poteh našega Golovca ter ob dvorani Krim spoznavalo društva v naši četrtni skupnosti.

Veseli nas, da ste se v velikem številu našemu prijaznemu vabilu odzvali starši in drugi sorodniki učencev ter s tem pokazali, da si želite več neformalnega druženja z nami.

Predstavitev društev je nanizala možnosti vključevanja učencev in ostalih občanov v naši četrtni skupnosti, nas pa zavezala, da v prihodnje našo Oskarjevo pot, na katero smo res ponosni, še oplemenitimo in ji dodamo nove aktivnosti.

Hvala vsem društvom za vse dejavnosti, pomoč in sodelovanje, drugo leto ponovimo!

K izvedbi Meseca ČS Rudnik so z aktivnostmi in sodelovanjem prispevali:

Mestna občina Ljubljana, Četrtna skupnost Rudnik, Osnovna šola Oskarja Kovačiča, Zveza športnih društev Krim, DCA Rudnik, Društvo Šola zdravja, skupina Livada, KRG Narodni dom, Konjerejsko društvo Barje, Košarka Andrej Sladič, LPP, Mestna knjižnica Ljubljana, enota Rudnik, MRK Ljubljana, NTK Olimpija, PGD Ljubljana Barje, PGD Ljubljana Rudnik, PP Ljubljana Vič, Poligilda, društvo ustvarjalcev, Rdeči križ Slovenije, OZ Ljubljana, RK Krim Mercator, Sadjarsko in vrtnarsko društvo v Ljubljani, Sankukai karate klub Forum, SMC Rakovnik, ŠD Golovec trails, ŠRD Bober, Štrbunk zveza Slovenije, Triatlonski klub Ljubljana, TD Barje, Zavod Bob, Zavod Nefiks.

Mala dela

ČS Rudnik je iz programa Malih del izvedla dodatne košnje, postavila klopiče pri čebelnjaku pri Botaničnem vrtu, ob travniku ob cesti v Črni vasi in na Poti čez Golovec.

Foto: Klopica v Črni vasi (arhiv ČS Rudnik)

Turistično društvo Barje je pomlad zaključilo s Pohodom po Barju, v poletje so skočili z Otroškimi barjanskimi Žabarijami in ga zaključili s prijetnim Sprehodom po barjanskem travniku.

Foto: Alojzija Strle

Društvo Šola zdravja, podružnica Ljubljana, skupina Livada skrbi, da se lahko z Jutranjo telovadbo prav vsak dan kdorkoli brezplačno razgiba. Ob Mesecu ČS Rudnik pa poskrbijo, da telovadbo spoznajo tudi tisti, ki se še niso odločili, zato so pripravili Telovadbo ob sončnem zahodu. V prelepem vremenu jim je po polurni telovadbi sonce dalo nov zagon in energijo za zaključek dneva.

Foto: Silvica Erlih

V **Poligildi** so se odločili, da bodo svoje sodelovanje v Mesecu ČS nekoliko razširili in izboljšali, da bi krajanom dodatno popestrili še en konec tedna. Eno nedeljo pozneje so organizirali še umetniški sejem Ustvarjalni vrt, ki so ga umestili v lokalni zeleni biser, Botanični vrt, in se vodstvu zahvaljujejo za sodelovanje. Ambient je bil tako prijeten, da upajo na skorajšnjo ponovitev, morda v še bolj razširjeni izvedbi.

Člani **Društva upokojencev Krim-Rudnik** so se udeležili tekmovanja športnikov na Pokrajinskih športnih igrah MZU Ljubljana, kulturniki so sodelovali na Dnevu državnosti, vsi pa so se udeleževali tudi drugih srečanj.

Foto: Darja Perko

V **ŠD Golovec trails** so med aprilom in oktobrom organizirali številne tečaje, vodene ture in poletne otroške MTB kampe. Najbolj pa so ponosni na septembrski gorsko-kolesarski festival Ljubljana MTB vikend, ki je privabil skupno okoli 300 tekmovalcev iz 8 držav in številne obiskovalce.

Foto: Anže Petkovšek

Naši gasilci so se letos pa so se večkrat soočili z izzivi, ki jih je prinašalo vreme.

PGD Ljubljana Rudnik so sodelovali na intervencijah v našem okolišu, bili pa so tudi del odprave Gasilske zveze Ljubljana v Ljubno, ki je pomagala odpravljati posledice neurja. Oktobra so pripravili predstavitev gašenja požarov in gasilski poligon in tudi meddruštveno vajo s **PGD Ljubljana Barje**.

Letna karate šola v Umagu je vedno najbolj zabavna šola! Zabavne pa so bile tudi septembrske predstavitve na šolah! Prideš tudi ti v **Karate klub Forum?**

Se želiš naučiti varno zakuriti ogenj, hitro postaviti šotor ali preživeti noč v bivaku? Se želiš družiti s prijatelji in spoznavati naravo? Če si na vsaj kakšno izmed vprašanj odgovoril z »da«, potem so taborniki prava izbira zate. Poišči nas, da **Društvo tabornikov, Rod** podkovani krap postanemo tvoje društvo!

Pri **KRG Narodni dom** so v mesecu juniju in septembru ponudili brezplačne treninge ritmične gimnastike za vse zainteresirane deklice, ki so tako lahko bolje spoznale ritmiko in se preizkusile v elementih z žogo in obročem.

Rekreativna skupina **NTK Olimpija** je organizirala nekajdnevni turnir v namiznem tenisu na zunanjih mizah. Žal ga zaradi dežja ni mogla do konca izpeljati, zato so izvedbo prestavili na pomlad. Septembra pa so pripravili več predstavitev namiznega tenisa na zunanjih mizah.

V **Konjerejskem društvu Barje** so se udeležili pohodov njihovih članov in drugih društev, blagoslovov konj in drugih društev, blagoslovov konj in drugih društev, blagoslovov konj in drugih društev. Na povabilo rejcev iz Hrvaške so se s štirimi vpregami udeležili prireditve v Mariji Bistrici.

Si lahko turist tudi v domačem okolju?

Na nek jesenski četrtek ste lahko na Rakovniku opazili nepričakovano skupino kolesarjev različnih generacij, zanimanj in poznavanja naše četrtni skupnosti, ki so se odpravili na kolesarski ogled Barja, organiziranega v sklopu Meseca ČS Rudnik.

To skupino so sestavljali predstavniki nekaterih lokalnih društev, ki tudi dobro poznajo okolje in zgodovino ter

so z nami delili svoje spomine. Nekaj pa nas je bilo takih, ki smo z velikim zanimanjem predvsem opazovali in poslušali. In kolesarili. Pot nas je vodila do Strelišča in Karlovškega mostu, končna postaja pa je bila Plečnikova cerkev v Črni vasi, do katere smo kolesarili po delu novo prenovljene lžanske ceste, ki je pridobila tudi varno kolesarsko stezo.

Pred Plečnikovo cerkvijo na Barju nas je pričakal g. Strle, predstavnik TD Barje, predvsem pa ponosen Barjan. Predstavil nam je zgodovino in biodiverziteto Barja ter aktivnosti društva, ki so usmerjene v ohranjanje le-tega, naša vodnica pa nam je predstavila tudi samo cerkev – kako je prišlo do gradnje, uporabljeni materiali, simbolika.

In da odgovorimo, ali si lahko turist tudi v domačem okolju? Seveda, svoje okolje dostikrat jemljemo za samoumevno in ne vidimo zgodb, anekdot, oseb, ki stojijo za posamezno stavbo, spomenikom, mostom. Poleg odličnega poznavanja zgodovine in znamenitosti, ki jih je predstavila naša vodnica, so prispevale k bogati izkušnji tudi zgodbe in spomini, ki so jih z nami delili drugi udeleženci.

S pritiskom na pedala in vetrom v laseh smo občudovali okolico in znamenitosti ČS Rudnik in Barja. | Foto: Zavod Nefiks

Čmrlji

Avtor: Jernej Korenčič/ZOLB

Foto: Arhiv/ZOLB

Biotska pestrost Ljubljanskega barja je odvisna predvsem od opravevalcev.

Čmrlji izvirajo iz Azije, od tam so se razširili v Evropo in Ameriko. V Sloveniji so do sedaj našli 35 različnih vrst (Gogala in Jegnič, 2003). Največ so jih našli v Franciji, in sicer 47 vrst (Rasmont in sod, 1995). Za primerjavo, v Sloveniji je bilo do sedaj eviden-tiranih kar 570 vrst divjih čebel.

Med zelo pomembne naravne opravevalce barjanskega ekosistema spadajo čmrlji. Glede na način življenja čmrlje razdelimo na prave čmrlje, kjer družino sestavljajo poleg spolnih osebkov - matic in samčkov tudi delavke, ki v reprodukcijski dobi pomagajo preživljati družino.

Druga skupina čmrljev pa je zajedavska, kjer se matica ugnezdi v družino pravih čmrljev, prevzame vlogo prave matice in začne odlagati jajčeca, iz katerih se razvijejo samčki in mlade matice. Zajedavska vrsta čmrljev nima delavk, zato je razvoj zaroda odvisen od delavk »gostiteljic« pravih čmrljev.

Protipoplavni gnezdilni habitat za kožekrilce

Družine čmrljev so veliko manjše od čebeljih in štejejo od nekaj deset do nekaj sto osebkov, kar je odvisno od vrste. Druga bistvena razlika pa je, da so skupnosti družine čmrljev kratkotrajne. Nastanejo spomladi, od februarja do aprila, in najpozneje jeseni propadejo. Prezimijo namreč samo mlade oplojene matice, ki gnezdišče zapustijo in »prespijo« zimsko obdobje v »toplem« zavetju nekje na tleh. Gnezdo potem propade.

Spomladi tako na prvih cvetovih barjanskega rastlinstva, ko se čebele še »grejejo« v svojih panjih, že lahko vidimo čmrljeve matice. Pretirano jih ne moti nizka temperatura, okoli 10 stopinj, niti neugodne in spremenljive vremenske razmere. Najprej se okrepijo s hrano, ki jo z razmeroma dolgim rilčkom nabirajo po prvih spomladanskih cvetovih kot so žafran, močvirska logarica, zvončki, mrtva kopriva idr., nato pa pričnejo iskati primerno mesto za gnezdo. Večina čmrljev gnezdi pod zemljo, v opuščeni gnezdih majhnih sesalcev ali na površini v mahu ali strnjeni posušeni travni ruši v mejicah. Za te vrste čmrljev so v zadnjem obdobju hidrološke razmere Ljubljanskega barja izredno neugodne. Vodna gladina vodotokov se med letom lahko večkrat hitro dvigne in prelije preko brežinske zarasti na travnike, med drugim tudi do čmrljevih gnezdišč.

Nekatere vrste pa si najdejo za svoj gnezdilni habitat v starih drevesnih duplih, skladovnicah drv, podstrešju, ali razpokah zidu. Ta vrsta čmrljev, med drugim *B. pratorum*, ima sicer boljše pogoje za obstoj zaroda oz. gnezdišč, vendar je njihovo preživetje, tako kot za večino drugih žuželk ali prostoživečih barjanskih živali, poleg klimatskih razmer, pogojeno predvsem od naravi prijaznega odnosa do okolja.

Matica čmrlja (*Bombus terrestris*) na mrtvi koprivi (*Lamium purpureum*).

V Evropi grozi izumrtje četrtnine vseh čmrljev, pri polovici vrst pa populacija drastično upada. Žuželke izumirajo osemkrat hitreje kot sesalci. Število žuželk se vsako leto zmanjša za 2,5 %. Najbolj ogroženi so metulji, divje čebele, hrošči in vodne žuželke, kar ima lahko velike posledice v delovanju ekosistema in kmetijstvu.

Zavod za ohranjanje naravne in kulturne dediščine Ljubljanskega barja si je za letošnje leto zadal nalogo, da vsaj na majhnem koščku Ljubljanskega barja, na varovanem območju Žugovega tolmuna, obnovi, izboljša oz. nadomesti protipoplavne gnezdilne habitate za ogrožene kožekrilce, kamor spadajo tudi čmrlji.

Pri projektu, ki med drugim zajema naravovarstvene delavnice, nameščanje tematskih ozaveščevalnih posterjev, odstranjevanje tujerodnih invazivnih rastlin, popis rastlin in živali na varovanem območju z izdajo Žugove pratike, sodeluje tudi MOL, Oddelek za varstvo okolja.

90 let Čebelarškega društva Barje (1933 - 2023)

Avtor: Aleš Sussinger, predsednik društva

Foto: arhiv društva

Društvo je bilo ustanovljeno 19. 3. 1933 na pobudo upravitelja nekdanje osnovne šole na Barju, Tita Grčarja. Ustanovni zbor, katerega se je udeležilo 28 čebelarjev, je potekal na šoli, ki se je tedaj imenovala V. državna mešana OŠ Barje. Tit Grčar, ki je prišel iz Dolenjske in je z družino prebival v šoli, se je predsedniški funkciji odpovedal. Večina ustanovnih članov društva je bila iz Črne vasi in Ilovice, zato so se dogovorili, da bodo enkrat volili predsednika iz Črne vasi, podpredsednika iz Ilovice in nato obratno.

Tit Grčar je uredil na šolskem dvorišču velik čebelnjak, v katerem so lahko čebelarili tudi nekateri člani društva. V reviji Slovenski čebelar, št. 11/1933, je bil objavljen tudi njegov daljši članek o čebelarstvu na Ljubljanskem Barju. Leta 1933 je naštel 36 čebelarjev, od teh jih je 9 čebelarilo samo s kranjčiči, ostali so imeli AŽ panje ali oboje. Skupno je bilo 193 AŽ panjev, 11 polovičarjev in 97 kranjčičev oz. 301 čebelja družina.

Jubilejno proslavo smo želeli simbolično organizirati v objektu nekdanje osnovne šole na Barju, kjer je bilo društvo ustanovljeno. Žal napovedana obnova objekta zamuja, zato je potekal redni občni zbor društva s proslavo ob 90 letnici delovanja 18. 3. 2023 v Ribiškem domu Barje na Livadi. Predsednik društva Aleš Süssinger sem na proslavi predstavil zgodovinski oris društva od ustanovitve do danes, s slikovno predstavitvijo.

Društvo je v svojem delovanju doživljalo vzpone in padce. Že prvo leto so jih prizadele poplave in so prosili za pomoč pri nabavi sladkorja. V prvih nekaj letih je število članstva hitro naraščalo in do leta 1937 doseglo število 50. Med II. svetovno vojno in po njej se je znižalo na 20-25.

Nov zagon je društvo doživelo v prvi polovici osemdesetih let prejšnjega stoletja, ko je leta 1985 pri OŠ Oskarja Kovačiča dobilo v uporabo leseno barako. Sami so jo poimenovali »leseni paviljon«. Gradbena dela je vodil Janez Korenčič iz Rudnika, v njeno preureditev pa so vložili kar 900 ur prostovoljnega dela. Tam so uredili tudi razstavni prostor s staro čebelarško opremo. Število članstva je v tistih letih zopet naraslo na okrog 50 čebelarjev.

Te prostore so uporabljali do leta 2004, ko so barako zaradi gradnje novega prizidka k šoli podrlji. Do leta 2005 so aktivnosti v društvu nekoliko zamrle, članstvo se je znižalo na 25-30 članov. Ponovni vzpon in zagon je društvo dobilo po letu 2006, ko je pridobilo nadomestne prostore pri OŠ Livada, kamor je preneslo tudi čebelarško razstavno zbirko. Največje zasluge za to je imel pokojni Drago Razboršek, ki je za svoje delo v čebelarstvu leta 2013 prejel tudi visoko priznanje Čebelarške zveze Slovenije, zlato priznanje Antona Janše, I. stopnje.

Ustanovni član Alojzij Žagar pri svojem čebelnjaku pred 2. sv. vojno

Ivan Keržin ob svojem čebelnjaku (1957)

Kuhanje voska (1957)

30. obletnica 1963

V zadnjih desetih letih se lahko društvo pohvali s številnimi uspehi. Članstvo se je po letu 2015 povzpelo na blizu 80. Glavnina so še vedno čebelarji s področja današnje ČS Rudnik, s katero društvo aktivno sodeluje.

Leta 2017 smo člani društva postavili pri OŠ Livada društveni čebelnjak, ki ga uporabljamo tudi za šolski krožek. Še en čebelnjak smo kasneje postavili na južnem pobočju Grajskega griča. Gre za repliko Plečnikovega čebelnjaka s Češke in je ob postavitvi leta 2021 prejel znak kulturnega spomenika – arhitekturne poti. Lokacijo smo poimenovali Balkon na Barje, saj je od tam čudovit pogled na Ljubljansko barje in ker z njim upravljamo ČD Barje.

Praznovanje 45. obletnice društva pri Janezu Korenčiču na Rudniku (1978)

V Ljubljani je bila leta 2015 zasnovana Čebelja pot, društvo pa je aktivni član Čebelje poti v Ljubljani od samega začetka. Od leta 2020 imamo na Gimnaziji Jožeta Plečnika organiziran čebelarski krožek in pomagamo pri oskrbi panjev na šolski terasi. V društvenih prostorih imamo urejen mini čebelarski muzej. Ob svojem visokem jubileju smo prejeli zlato priznanje Antona Janše, I. stopnje za zasluge za dvig slovenskega čebelarstva, ki ga podeljuje Čebelarska zveza Slovenije. V letošnjem jubilejnem letu imamo bogat program, preko 40 aktivnosti. Ena od njih je tudi tridnevna strokovna ekskurzija na Češko sredi oktobra, kjer bomo med drugim obiskali tudi predsedniško letno rezidenco Lany, kjer stoji originalni Plečnikov čebelnjak iz leta 1927.

In memoriam: Vladimir Glažar

V začetku septembra nas je v 80-letu zapustil Vladimir Glažar, nekdanji svetnik četrtne skupnosti Rudnik na listi Nove Slovenije - Krščanskih demokratov.

Lado je bil komercialist v pokoju, ki pa se je udeleževal tudi družbeno in politično. V času osamosvojitve Slovenije, ko je živel in delal v Nemčiji, si je prizadeval za priznanje samostojne Slovenije tudi tako, da je tam vodil demonstracije za priznanje Slovenije.

Svojo pozornost je v dveh mandatih kot četrtni svetnik, v letih 2010-2018, namenil predvsem ljudem in odnosom. Življenje in delo v Nemčiji mu je privzgojilo občutek za soljudi, red in disciplino.

Zavzemal se je za urejeno in čisto okolje ter gradnjo manjkajoče infrastrukture, a po preišljenih načelih, oz. "po pameti", kakor je on vedno dejal. Nasprotoval je pretirani pozidavi in poselitvi Ljubljanskega barja, saj mu je bilo žal, da se to naravno področje degradira na tak način. Ob zaključku mandata, lanskega decembra, ko smo se poslovili, nismo vedeli, da smo se za vedno. Zato Lado, hvala za vse misli, nauke in nasvete ter hvala za vaš prispevek v skupnosti. Svojcem in prijateljem izrekamo iskreno sožalje.

10 let Dnevnega centra aktivnosti Rudnik

Avtorica in foto: Tina Jerman, strokovna sodelavka DCA Rudnik

Za nami je enkratno praznovanje 10. rojstnega dne našega centra DCA Rudnik. Kot desetletniki smo si privoščili biti nekoliko otročji, svoje glavi, saj smo na pragu najstništva in melanholični, kot pritiče našim generacijam. Veseli me, da smo praznovali v krogu prijateljev in da smo se v programu, ki smo ga pripravili, povezali z mladimi, malo manj mladimi, znanimi in tistimi, ki to nekoč še bodo, vsem pa je bilo skupno dobro srce in prešeren nasmeh. Pripravili smo tudi tri razstave: slikarsko razstavo umetnikov pod vodstvom prostovoljca Milana Šubica, razstavo mandal risark pod vodstvom prostovoljke Bernarde Lebar in razstavo kvačkanih izdelkov gospe Ljubinke Drino.

Na praznovanju so nastopili skupina Glasbenih uric pod vodstvom Olge Weissbacher, recitatorji Antonija Hladnik, Jožica Šubic, Zdenka Pernarčič in Drago Cencič, Pevski zbor DCAdur ob spremljavi Tria Klas ter gostje iz Glasbene šole Rakovnik, Stiški kvartet in ena in edina Nina Pušlar. Vsi nastopajoči in obiskovalci smo se povezali v eno bogato kulturno druženje, ki smo ga zaključili s pesmijo Prijatelji, ostanimo prijatelji.

Prvih deset let je za nami, gremo naproti naslednjim desetim in se veselimo novih poznanstev, novih projektov, novih sodelovanj, novih izzivov, z roko v roko s starimi obrazi, znanci in prijatelji. Hvala vsakemu posebej in vsem skupaj, da soustvarjamo skupne zgodbe in spomine.

Izjave uporabnikov DCA

»Ti ljubljanski centri DCA so pravi balzam za dušo, kjer najdem sprostitvev, se napolnim z energijo, ki jo sevajo zaposlene in udeleženci dogodkov.«

»DCA... moj novi dragi dom. Vse sem našla: gozd, naravno okolje, prijateljice, druženje, dobro voljo, telovadbo... Klepeti zdravi... Vse kar potrebujemo.«

NEŽA ADAMIČ

Društvo za kulturo inkluzije

Avtorica: Katarina Šinkovec

Foto: osebni arhiv Neže Adamič

Delo z osebami s posebnimi potrebami zahteva posebno predanost in veliko znanja. Da tisti, ki delajo s takimi osebami, lahko ustrezno podprejo posameznike in jim omogočijo optimalen razvoj ter kakovost življenja, morajo biti vztrajni pri reševanju izzivov in poznati morajo specifične potrebe posameznikov, saj se te lahko zelo razlikujejo.

Pri delu s to skupino posameznikov so zelo pomembni empatija, čustvena inteligentnost, prijaznost in spoštovanje, saj pomembno prispevajo k občutku varnosti in zaupanja.

In tak človek je vsekakor Neža. Ko ona stopi v prostor je tako, kot bi posijalo sonce!

Neža je magistrica profesorica športne vzgoje, strokovna delavka v športu invalidov in študentka doktorskega študija Kineziologije na Fakulteti za šport v Ljubljani, kjer raziskuje področje športa in avtizma. Je vodja organizacije izgradnje športno-didaktičnega parka Telovaj, vodja prilagojenih športnih programov v Društvu za kulturo inkluzije, vodja projektov na področju športa in zdravja Erasmus+, vodja delavnic Festivalskega leta »Igraj se z mano«, organizatorica delovnega usposabljanja učencev Centra Janeza Levca, predavateljica na temo inkluzije, športa, posebnih potreb in zdravja ter osebna trenerka za osebe z različnimi oblikami oviranosti.

V Društvu za kulturo inkluzije, kjer si že več kot desetletje prizadevajo za enakovredno vključevanje oseb s posebnimi potrebami v družbo, z aktivnostmi skrbijo za promocijo inkluzivne kulture, zdravega načina življenja

in aktivnega preživljanja prostega časa otrok, mladostnikov in odraslih oseb s posebnimi potrebami.

Društvu se je priključila preko sodelovanja društva in Fakultete za šport, saj so želeli približati gibanje in športne aktivnosti tudi »nevadeči« populaciji, kot so jih včasih imenovali. Program bo naslednje leto praznoval že 8 let delovanja, v društvu pa so zelo veseli, da jim je uspelo najti način, kako približati šport otrokom in mladostnikom ter jim s tem omogočiti vadbo.

Neža deluje v Društvu za kulturo inkluzije kot vodja športnih programov in koordinatorka delovnih praks. Vodi športne programe, ki so prilagojeni za osebe s posebnimi potrebami, večinoma za tiste, ki imajo težje motnje v duševnem razvoju, avtizem in/ali druge pridružene težave. Najpomembnejši športni program se imenuje SPECIALNI TELOVAJ, in sicer gre za vadbo, ki je namenjena tistim otrokom, ki se zaradi svojih specifik ne morejo vključevati v redne popoldanske športne aktivnosti. V programe vadbe Specialnega telovaja je vključenih več kot 60 otrok.

Delovne prakse organizira v Centru Janeza Levca Ljubljana, in sicer predvsem prakse, ki omogočajo mladim odraslim s statusom invalida možnost delovne okupacije v rednem delovnem okolju. To so res pozitivne zgodbe, tako za mladostnike kot tudi delodajalce, saj gre za t.i. normalizacijo. Vsak mladostnik v sebi skriva močno področje, zato mu/ji je treba omogočiti prostor in čas, kjer se lahko izrazi. V tem kontekstu je treba izpostaviti Mednarodni festival Igraj se z mano, ki omogoča delovna okolja mladim osebami s posebnimi potrebami, kjer vsak najde delovno mesto, v katerem je lahko uspešen in ga tudi odgovorno in dobro izvede. Na festivalu se namreč te različnosti in stereotipi brišejo, saj je v ospredju igra in zabava, kjer ni pomembno kdo si, kaj si, oz. kakšne so tvoje različnosti.

Neža, da ne bomo nevedni: kaj je to inkluzija in zakaj je pomembno, da se osebe s posebnimi potrebami vključujejo v normalno življenje?

Inkluzija je proces oz. stanje, ki v našem kontekstu društva predvsem spodbuja enakopravno sodelovanje in vključevanje oseb s posebnimi potrebami v vse vidike družbe, vključno z izobraževanjem, zaposlovanjem, rekreacijo, socialnimi odnosi in drugimi področji. Zmeraj pa gre pri inkluziji za vzajemen proces - torej družbe in drugih stigmatiziranih skupin - ne sme iti zgolj za prilagajanje, temveč za sobivanje in spoštovanje, sprejemanje. Gre za udejanjanje družbe in odnosov, kjer so vse osebe, ne glede na njihove sposobnosti ali omejitve, vključene, spoštovane in imajo enake možnosti za sodelovanje v družbenem življenju. Vključevanje oseb s

posebnimi potrebami v vsakodnevno življenje prispeva k raznolikosti in bogastvu družbe, predvsem pa k njeni normalizaciji. Različne perspektive in izkušnje lahko prinesejo nove ideje in rešitve ter obogatijo družbeno okolje.

Seznam vašega dela in znanj je precej dolg. Kaj je vaš največji uspeh, na kaj ste najbolj ponosni?

Vesela sem, da sem našla svoje poslanstvo v delu. Moram priznati, da je to nekaj najlepšega, ko delaš nekaj, kar ti nazaj polni baterije. Sicer priznam, da je delo kar naporno in se nikoli ne konča. Naenkrat se zaveš, da je služba tvoj življenjski slog, saj si prepleten s to našo skupnostjo. Pa vendar ti ta populacija, ki je najbolj iskrena in poštena, to vrača in te hkrati spominja, da je življenje v resnici enostavno in preprosto. Zato bi rekla, da je moj največji uspeh to, da sem našla svojo pot med našimi specialci, kot jim radi rečemo. Da smo kot društvo uspeli in še uspevamo zelo učinkovito odgovoriti na potrebe te populacije, ki so pogosto potisnjene ob rob.

Katera izmed vaših dejavnosti je najbolj vplivala na to, kar ste sedaj?

Vsekakor delo v praksi, neposredno z otroki, ki potrebujejo individualne pristope in predvsem sprejemanje. Najpomembneje je, da drug drugega sprejemamo in spoštujemo. Težko izberem eno dejavnost, saj gre za kompleksnejše strukture, predvsem pa kot že omenjeno, za način življenja.

Glede na zaposlitve in dejavnosti, ki jih imate, tudi sami potrebujete čas zase. Kako si še zapolnite dni?

Prosti čas zelo rada preživljam na morju, zato izkoristim vsak prosti vikend nekje na morju, da se naužijem sončnih žarkov in valovanja morja. Zelo rada prenašam znanja iz prakse na študente Fakultete za šport in pa študentke Specialne in rehabilitacijske pedagogike, saj se mi zdi pomembno, da se čim več pogovarjamo o realnosti in pomenu različnosti in drugačnosti, ki je del naše družbe. Predvsem pa je različnost pomembna za normalizacijo. Sem tudi študentka doktorskega

študija na Fakulteti za šport, raziskujem pa področje športa in avtizma, zato mi prostega časa kar zmanjka. Sem pa športnica in rada sem v naravi, s psom na sprehodu, z družino na izletu, tako da moram priznati, da se zelo redko zgodi, da mi je dolgčas.

Kako je prišlo do sodelovanja Društva za kulturo inkluzije in ČS Rudnik?

Društvo in ČS Rudnik sta se povezala predvsem preko našega predhodnega sodelovanja z ZŠD Krim, kjer smo tudi člani. Najprej so nas povezale športne vsebine, saj nas vodijo podobni cilji in interesi, predvsem omogočiti šport za vse, torej tudi za osebe s posebnimi potrebami. Mi smo sodelovali na njihovih dogodkih, predstavljali inkluzivne športe – prilagojene športe, oni so nam pomagali pri organizaciji Bodi športnika, velikega inkluzivnega športno družabnega dogodka itd. Vse te aktivnosti so nas zblížale, tako da smo počasi začeli krepiti tudi druga področja, bolj povezana s socialnim vključevanjem.

Imamo namreč program Socialna vključenost, kjer je vsak dan vključenih 14 invalidov, večinoma z zmerno motnjo v duševnem razvoju. Gre za mlade odrasle, ki vsak dan delajo različna dela, pod mentorstvom naših zaposlenih. Nanesla je ideja, da bi raznašali glasilo in takoj smo zgrabili priložnost. Sedaj ponosno sodelujemo tudi na drugih področjih. Imamo uporabnika, ki se je resnično našel v video produkciji, zelo je uspešen in dober snemalec, zato so ga v ČS Rudnik povabili k sodelovanju in naredil je super video posnetek dogodka, Dneva ČS Rudnik. Vsak od uporabnikov ima namreč svoje močno področje dela, zato so naši cilji usmerjeni k iskanju tovrstnih zaposlitev, v katerih so lahko dobri.

Kje v naši ČS bomo največkrat našli na vas, na nekoga iz društva?

Nas najdete vsepovsod (smeh). Morda se mimo vas pripelje naš Čazim, ki rad kolesari na svojem električnem triciklu naokoli in zbira star papir, ali pa vam naši uporabniki programa Socialna vključenost pripeljejo

vaše glasilo, to, ki ga ravno sedaj berete. Na OŠ Oskarja Kovačiča organiziramo tudi počitniško varstvo, ki je namenjeno otrokom s posebnimi potrebami in tudi otrokom iz rednih osnovnih šol v MOL. Srečamo se lahko tudi zadnji teden v mesecu maju na Kongresnem trgu, kjer imamo festival Igraj se z mano, ali pa septembra na dan slovenskega športa, ko se igramo na igriščih NK Olimpija in ŠC Triglava za Bežigradom. Imamo tudi veliko inkluzivnih pohodov na Golovec, kjer nabiramo kostanj ali pa iščemo skriti zaklad.

Kaj pa vam je tu najbolj všeč?

Tu se dobro počutim in uživam vse prednosti, ki jih naša četrtna skupnost ima: naravo z veliko zelenimi površinami in Golovcem, mir, hkrati pa odlično lokacijo, če si zaželim mestnega vrveža.

Ker imamo psa, se veliko se sprehajamo po ulicah, predvsem ob Galjevcu in poteh ob njem. Res mi je všeč, da lahko tudi psu omogočimo svobodo in košček narave znotraj mesta. Rekla bi, da mi je ta del sprehajalnih poti zelo ljub.

Bi s sokrajani oziroma krajani podelili kak nasvet?

Predvsem bi želela spomniti, da je družba skupek najrazličnejših ljudi, z najrazličnejšimi zgodbami, ki jih tako ali drugače zaznamujejo. Zato si želim, da bi drug drugega spoštovali in sprejemali ne glede na različnosti, ki so med nami. Te različnosti nas namreč delajo unikatne in seveda človeške – ko bomo to izgubili, lahko rečemo, da smo samo še roboti, ki delujemo tako kot nam velevajo naši gospodarji... Tega si pa verjetno ne želimo, kajne da?

Kje in kako lahko z vami in z Društvom za kulturo inkluzije stopimo v stik?

Spremljate nas lahko na naslednjih spletnih kanalih: www.drustvozakulturoinkluzije.eu, www.igrarsezmano.eu, FB: Igraj se z mano, IG: Igraj_se_z_mano ali pa nam pišete na naslov: drustvo.zakulturoinkluzije@gmail.com

DJ SYLVAIN,

mojster plesnih ritmov z Rudnika

Avtorica: Maruša Penzeš

Foto: osebni arhiv

Mojster ritma in legendarni jezdec DJ Sylvain je znano ime s slovenske klubske scene. Ne le to, na radiu Salomon desetletja ustvarja tudi plesnim ritmom posvečeni Dee Jay Time. A ko sname slušalke, je Sylvain Silvo Fortuna, zaprisežen Rudničan od leta 1969, saj kot pravi sam, si boljšega izhodišča za bivanje ne bi mogel izbrati: »Vedno si nekje na sredi, največ uro in pol (no, razen Prekmurja) do skrajnih koncev Slovenije.«.

Silvova starša sta se na Rudnik preselila tik pred koncem sedemdesetih. Dolenjca sta kupila parcelo in na vratih Ljubljane zgradila hišo. Silvo je tako najprej obiskoval podružnično šolo na Rudniku, potem pa presedlal na 'Os-karja' pri strelišču. »Zanimivo, zdaj v to šolo hodi že naslednja generacija, moji dve hčeri.«.

Glasba ga je zasvojila že ob vstopu v srednjo šolo: »Tako na začetku trgovske šole me je začela zanimati glasba, najprej kitara in bobni, a vse to sem hitro opustil, ko sem spoznal delo DJ-ja. In moj prvi nastop je bil skoraj pred domačim pragom, v krajevni skupnosti Rudnik, kjer sem kasneje še večkrat vrtel.«.

Po tekmovanju leta 1983, kjer je pokazal svoj talent, je dobil prvo ponudbo za klub in sicer v legendarnem klubu Valentino, centru družabnega življenja za generacije, rojene okoli leta 1970. Tam je ostal do odhoda v vojsko leta 1987, se nato leto kasneje vrnil za dobrega pol leta, ob tem pa še delal v Elektrotehni na Čopovi ulici. »Tokrat pa sem dobil ponudbo novoustanovljenega kluba Black Jack in sprejel odločitev, da ne bom več trgovec. Z glasbo sem se želel ukvarjati profesionalno. Postal sem DJ rezident in vrtel šest dni na teden. Ustavil se nisem niti med osamosvojitveno vojno.«.

Na Golovcu

Iz Black Jacka se je po petih letih preselil v Sežano in takrat si je nadel tudi komercialno ime Dr. Silvano DJ. V Sežano je zahajal vsak vikend naslednjih 5 let, obenem pa z Deanom (Dean on the Mike) začeli z radijsko oddajo na radiu Salomon. Ni ga Slovenca, ki ne bi poznal oddaje DeeJayTime. S priljubljenostjo oddaje so prihajali tudi večji nastopi, gostovanja po Sloveniji, napolnil je celo Halo Tivoli. »Poleg tega smo sproducirali tudi preko 50 kompilacij, ki veljajo še vedno za ene najbolj prodajanih pri nas (Power mixi, Beli Albumi, itd). Nekje vmes sem začel tudi s svojo produkcijo in remiksi, ki so našli svoje mesto tudi na teh kompilacijah.«.

Nekje pred letom 2000 so ga pota zanesla tudi v bolj nekomercialno house glasbo, takrat si je nadel ime DJ Sylvain, ki je bilo rezervirano za house glasbo. »Kot DJ Sylvain sem izdal kar nekaj pesmi doma in v tujini, SiMobil je celo odkupil moje tri pesmi (If I Fell in Love, Stop The World in Call Me) za svoje marketinške kampanje.

Po klubu Titanic pa me je rezidenca ponesla v klub Eldorado in klub Lipa. In hvaležen sem, da sem poslušal svoje občutke in iz Lipe odšel nekako pol leta pred nesrečnim dogodkom.« In pristal je spet pred pragom doma – najprej v rudniškem Fun Factoryju in kasneje v InBoxu, kar je bil tudi zadnja stalna DJ rezidenca.

»Nato pa je nanoslo tako, da je ravno na vrhuncu DJ Sylvaina, prišlo do odhoda ekipe DeeJay Time z radija Salomon in tako je bilo dovolj časa za gostovanja doma in po svetu. A to je bila le kratka pavza, po določenem času smo se vrnili nazaj na radio.«.

Med pandemijo se je delo skoraj popolnoma ustavilo, k sreči je ostalo radijsko delo. »Moderni tehnologiji pa gre zahvala, da lahko delam tudi od doma, saj je tudi danes zelo malo klubov, kjer se sploh lahko nastopa.«.

V Stožicah

Njegova Oskarjevka

Pred šolo

In tako sklene krog. Na Rudniku smo začeli in na Rudniku končali: »Lokacijsko mi je Rudnik vedno odgovarjal. Kamorkoli sem šel, sem bil vedno nekako na sredini in za poti po Sloveniji nisem nikoli potreboval več kot uro in pol, no, Prekmurje je izjema. Pa

tudi za odkrivanje Slovenije in drugih delov Evrope, smo v izvrstnem položaju.

Predvsem mi je všeč to, da smo skoraj v centru Ljubljane, pa ne občutimo tega mestnega vrveža, ampak te

prej preveva občutek, kot si v nekem malem mestu. Ko pa si zaželiš centra, je ta le na dosegu roke. No, mogoče je pa tudi zato moji Štajerki tukaj tako všeč.«

Praznična mrzlica ali praznični čas

Avtorica: Urška Marzidovšek

Foto: Internet/ Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

December predstavlja obdobje priprav na praznik, novo leto, na novo rojstvo narave. In na tako velik mejnik se ne pripravimo zadnji trenutek. Priprave obsegajo okraševanje domov, povezovanje s prijatelji in družino, zaključevanje nedokončanih nalog in projektov ter refleksijo iztekajočega se leta.

Tako kot red na mizi in stanovanju pripomore in nakazuje red v mislih, tako tudi praznično okrašen dom prispeva k toplim občutkom ob približajočem se prazniku. Etnolog Janez Bogataj pravi: »Praznik ima določene vsebine, ki so povezane z ustvarjalnostjo. Ljudje naj bi se na božič pripravljali postopoma ter s tem gradili

na pričakovanju.« V trgovinah vas ta trenutek na vsakem koraku spremljajo božični okraski, plastične smrečice, čokoladni božički, ... Močno kapitalizirani prazniki so postali sprejemljiv del našega življenja in brišejo pravi pomen praznikov. Same priprave, okraševanje, izdelava daril, naj bodo del procesa, del druženja, del miselne umiritve, kot sestavni del prazničnih priprav.

Ker pa le ne gre čisto mimo nakupovanja, vas spodbujamo, da ponotranjite naslednje:

- Pri okraševanju doma razmislite o trajnostnih možnostih. Uporabite okraske, ki jih že imate, ali jih izde-

lajte sami iz recikliranih materialov.

- Kupljeni izdelki naj bodo iz trajnih in kvalitetnih materialov ter okolju prijazni.
- Podprite lokalne trgovce in umetnike. Nakupovanje pri lokalnih prodajalcih ne samo da pomaga lokalni skupnosti, temveč tudi zmanjšuje ogljični odtis.
- Darila s pomenom. Darila naj imajo poseben pomen za prejemnika, saj z njimi izkažete vaš odnos do osebe.
- Razmislite o prostovoljskem delu ali o donaciji lokalni dobrodelni organizaciji, saj zmeraj, ko dajemo, tudi prejemo - zadovoljstvo, izkušnje, rast in nova poznanstva.

Dimniški požar

Avtor: PGD Barje

Foto: internet

Najpogostejši vzroki za nastanek dimniškega požara

Pri nepopolnem zgorevanju trdnih goriv nastajajo dimni plini, ki vsebujejo trde delce (saje) in nezgorele ogljikovodike, ki se nato nabirajo na stenah dimnikov. Ko se v dimniku temperatura dimnih plinov dvigne nad vžigalno temperaturo oblog, se le te vnamejo in temu rečemo dimniški požar.

Prepoznavanje dimniškega požara

V prvi fazi dimniškega požara prihaja do močnega izhajanja črnega oz. temno rumenega dima iz dimnika, ob tem lahko prihaja do iskrenja na izstopu iz dimnika in v najintenzivnejši fazi prihaja tudi do izhajanja plamena iz dimnika. V začetni fazi dimniškega požara se po dimniški tuljavi sliši prskanje, nato pa, ko se intenzivnost povečuje, se sliši rahlo bobnenje.

Preprečevanje dimniških požarov

V objekte je potrebno vgrajevati kurilne naprave, ki izpolnjujejo predpisane tehnične lastnosti. Kurilne naprave morajo biti vgrajene skladno z navodili proizvajalca in veljavnimi predpisi ter s strani pooblaščenega podjetja.

112 je številka za klic v sili, na katero lahko pokličete brezplačno, če potrebujete pomoč gasilcev, nujno medicinsko pomoč, druge reševalne službe ali policijo.

Ob klicu na številko 112 ostanite mirni in povejte:

- Kdo kliče
- Kaj se je zgodilo
- Kje se je zgodilo
- Kdaj se je zgodilo
- Koliko je ponesrečencev
- Kakšne so poškodbe
- Kakšne so okoliščine na kraju
- nesreče
- Kakšno pomoč potrebujete

Več informacij na: www.sos112.si

Kurilne naprave je potrebno po vgradnji pregledovati skladno z veljavnimi predpisi, prvi pregled pred zagonom in nato enkrat letno izvesti redni pregled naprave.

Dimniške tuljave morajo biti redno čiščene s strani dimnikarskih služb.

V kurilnih napravah naj se uporablja le gorivo, ki ga je za dotično napravo predpisal proizvajalec. V kurilnih napravah naj se ne kurijo odpadki, ker se s tem močno poveča možnost nastanka dimniškega požara.

V kurilni napravi je potrebno zagotoviti takšno zgorevanje, da ne prihaja do nastanka saj in smol, ki bi se nato nabirale v dimniških tuljavah.

Ukrepi ob dimniškem požaru

Ko opazimo dimniški požar:

- Pokličemo na številko 112.
- Sami lahko ob tem dimniški požar omejimo tako, da zapremo oz. omejimo dovod zraka v kurilno napravo in posledično v dimnik. Preveriti je potrebno, da so zaprta vsa dimniška vratca, ki jih kasneje

tudi ne odpiramo, saj lahko pride do preskoka ognja in dimnih plinov v prostor.

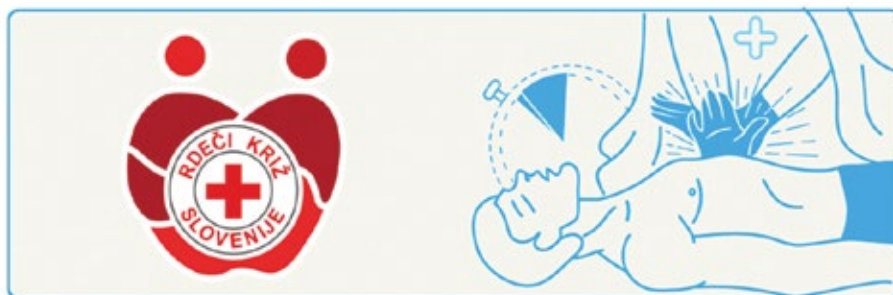
- V zadimljene prostore se naj ne vsotopa, saj lahko zaradi pomanjkanja kisika in prisotnosti CO (ogljikov monoksid) in ostalih dimnih plinov pride do zadušitve.
- Potrebno je obvestiti vse uporabnike prostorov in stanovanj, skozi katere poteka dimnik, o nastanku dimniškega požara.
- Vkolikor je mogoče, je potrebno omogočiti dostop do dimnika v njegovi celotni dolžini.
- Okoli dimnika je potrebno odstraniti vse gorljive materiale.
- Dimniškega požara se nikoli ne gasi z vodo, saj lahko pride do parne eksplozije.
- Dimniške požare naj pogasijo gasilci, saj so izurjeni za take primere.

Temeljni postopki oživljanja

Avtor: Rdeči križ Slovenije, OZ Ljubljana

MESEC PRVE POMOČI
9. SEPTEMBER - 16. OKTOBER 2023

3. STISI PRSNEGA KOŠA

- Obe roki položimo na sredino prsnega koša, peto dominantne roke položimo vzdolžno na prsnico, drugo dlan položimo preko prve in prepletamo prste obeh rok,
- prsni koš vtisnemo 5-6 cm globoko, komolca sta iztegnjena, frekvenca stisov je 100-200 stisov/minuto, v ritmu pesmi "Stayin' Alive",
- razmerje stisov prsnega koša in umetnih upihov je 30:2
- stisi naj bodo ritmični in čvrsti ter neprekinjeni - ne bojte se, ničesar ne morete storiti narobe,
- če lahko uporabite AED, to storite nemudoma in sledite navodilom za uporabo,
- oživljamo: do prihoda nujne medicinske pomoči, dokler oseba ne prične normalno dihati ali dokler nismo povsem izčrpani (izjemoma).

Dobri možje in dobri ljudje

Foto: Arhiv ČS Rudnik

Ni lepšega od občutka radovednosti in navdušenja, ko otroci odpirajo darila! Naši dobri možje so nam že sporočili, da so darila za naše najmlajše že na poti, zato komaj čakamo trenutek, ko jih dobijo v roke! Ker letošnjih daril še nismo videli, razkrivamo delček daril iz preteklih let.

Dobri možje in dobredelne akcije lahko v marsikatero družino prinesejo posebno otroško veselje in srečo. Zato vsako leto konec novembra v vrtcu Galjevica in OŠ Oskarja Kovačiča pripravijo dobredelno akcijo zbiranja priboljškov za tiste, ki si jih ne morejo

ali si jih težko privoščijo. Zbrane priboljške v ČS Rudnik razdelimo prebivalcem, ki jih pridejo sami iskat.

Priboljške, ki nam ostanejo, na koncu akcije predamo ZPM Moste, a zadnja leta smo vse zbrane priboljške razdelili.

Želimo si, da bi bilo čim manj otrok in družin, ki si tega ne bi mogle privoščiti. A žal ni tako, zato se na tem mestu zahvaljujemo vsem, ki ste pomagali, da so se ob pogledu na sladke praznične dobrote, zasvetile tudi otroške oči v teh družinah.

Darila dobrih mož

Predlogi Knjižnice Rudnik za zimske večere in praznične dni

Gledam knjigo, berem film

Avtorica in foto: Karolina Harjač Bricelj

Jesenski meseci kar kličejo po udobnih filmskih večerih, ob dobrih filmih ali knjigah. Za vas smo pripravili seznam desetih odličnih knjig, po katerih so bili posneti filmi. Vabljeni, da si jih izposodite v naši knjižnici. Za več idej nas lahko tudi povprašate in z veseljem vam bomo pomagali. Dobrodošli v knjižnico Rudnik!

Čokolada - Joanne Harris

- leto 1959, francosko podeželje, čokoladnica, ljubezen

Vse o fantu - Nick Hornby

- samski, nedorasli, vase zagledani štiridesetletnik; za svoja leta zreli fant; vez, ki se stke med njima

Corellijeva mandolina - Louis De Bernières

- druga svetovna vojna, grški otok Kefalonija, italijanski vojak, domačinka, mandolina in ljubezen

Na obali Chesil - Ian McEwan

- leto 1962, medeni tedni na romantični obali, partnerstvo, rahločutna zgodba

Na cesti - Jack Kerouac

- avtomobil 49' Hudson, vožnja, podobe Amerike iz konca 40-ih let prejšnjega stoletja, prijateljstvo, občutek svobode in brezskrbnosti

Ostanki dneva - Kazuo Ishiguro

- spominjanje zlatega časa preteklosti, obžalovanje, ljubezenska zgodba, družbena razslojenost

Čudo - R. J. Palacio

- drugačnost, premagovanje stigme in ovir, odrašcanje, o moči sprejemanja, odpuščanja in prijateljstva

Doktor Živago - Boris Leonidovič Pasternak

- ruska revolucija, mraz in sneg, ljubezen, ki se vrača, trdoživost življenja

Angleški pacient - Michael Ondaatje

- nemogoča ljubezen, konec druge svetovne vojne, severna Afrika in Italija, soočanje s posledicami svojih odločitev

Robyn Davidson – Poti

- avtobiografska pripoved o 2700 kilometrov dolgi poti čez avstralsko puščavo, poetični opisi pokrajine in avtoričino potovanje do sebe

Po recepturi barjanskih babic

BARJANSKO ŠOTNO PECIVO

SESTAVINE

- 100 g moke
- 100 g sladkorja
- 100 g masla
- 3 jajca
- 50 g sesekljanih orehov ali lešnikov
- 50 g rožičeve moke (nadomestite s čokolado v prahu)
- 1/4 pecilnega praška (1 čž)

POSTOPEK

- ločimo rumenjake in beljake
- zmešamo suhe sestavine: moko s pecilnim praškom in čokolado v prahu
- zmešamo mokre sestavine: rumenjake in sladkor penasto vmešamo, dodamo stopljeno maslo, dodamo sesekljane orehe
- zmešamo suhe in mokre sestavine ter na koncu previdno vmešamo sneg beljakov.

PEKA

- pekač velikosti 20 x 26 cm
- 180 °C
- 15 do 20 minut

Vrtec Galjevica,
OŠ Oskarja Kovačiča
in ČS Rudnik vabijo

Prihaja praznični čas

do 23. 11.

**Zbiranje priboljškov v Vrtcu Galjevica
in OŠ Oskarja Kovačiča**

29. 11. - 1. 12.

**Delitev priboljškov v ČS Rudnik
(od 8h do 15h, v sredo do 17h)**

7. 12.

Praznični december

15.00 | Bazar izdelkov v parku pred enoto Galjevica

18.00 - 18.45 | Gledališka predstava za otroke,
obisk Vile Galje, plesno rajanje in obdarovanje otrok

